

KAMU ALANINDA ENDÜSTRİYEL BILGININ EVRİMİ: YAZILIM PATENTLERİNDE YENİLİK ARAŞTIRMASI

Jinseok Park*
Çeviren: Barış Atalay**

İçindekiler:

1. Giriş
2. Yazılım Patentlerinde “Bilinen Teknik” in Özellikleri
 - 2.1. Bilinen Tekniğin Tanımı
 - 2.2. Yazılım Patentlerinde Yenilik Araştırmasında Güçlükler
 - 2.3. Bilinen Tekniğe Kamunun Katkısı
3. Elektronik tabanlı Bilinen Tekniğin Evrimi ve Geçriliği
 - 3.1. JPO
 - 3.2. EPO
 - 3.3. USPTO
 - 3.4. Değerlendirme
4. Yenilik Araştırması ve Veri Tabanları
 - 4.1. Üç Patent Ofisinde Yenilik Araştırması
 - 4.1.1. EPO
 - 4.1.2. USPTO
 - 4.1.3. JPO
 - 4.2. Patent and Patent dışı Veritabanları
 - 4.2.1. Patent Veritabanları
 - 4.2.2. Patent dışı Veritabanları
[Tablo. 1] Patent dışı Veritabanlarını Aramak için Ana Veritabanları ve Arama Motorları
5. Yenilik Araştırması için Stratejiler
 - 5.1. Genel Stratejiler
[Tablo 2] US Sınıf 705 içerisinde Seçilmiş Alt-sınıflar
[Tablo 3] İş yapma Yöntemlerine dair Buluşlar için IPC/FI Sınıfları ve F-term başlıkları
 - 5.2. Patent dışı Veritabanlarını aramak için Stratejiler
 - 5.3. Araştırma Sonucunun Analizi
6. Sonuç

* Kore Fikri Mülkiyet Ofisi nezdinde patent vekili

** Elektrik Mühendisi, Patent Vekili, İstanbul Patent & Marka ve Danışmanlık Ltd. Şti.

1. Giriş

İnternet genişlemesi ve yazılım teknolojilerindeki hızlı gelişme ile birlikte, son yıllarda yazılım alanındaki patent başvurularının sayısında hızlı bir artış yaşanmıştır. İş yapma yöntemlerine ait patent ve internet ile bağlantılı patentler de dahil olmak üzere yazılım patentleri, fikri haklar konusunda çalışan profesyoneller ve yazılım endüstrisi çevrelerinde büyük ihtilaflar yaratmıştır. Söz konusu ihtilafların ana ekseninde geliştirmeleri için bir teşvik arayışındaki buluş sahipleri ile yazılımları sınırsızca kullanmak isteyen piyasadaki aktörler arasındaki çatışma yatmaktadır. Bu süre zarfında büyük patent ofisleri birçok yazılım patent başvurusunu tescil etmiş ve bunlardan bazıları tecavüz iddialarıyla mahkemelere taşınmıştır.

Yazılım patentleri üzerine temel eleştirimiz bilinen tekniğe ait belge noksanlığı nedeniyle bunların birçoğunun gerçekten yeni ya da buluş basamağına haiz (Inventive Step, Ç.N.) olmadığı yönündedir. Eleştiriler söz konusu patentlerin yürütülmesinde güçlükleri sorgulamakta ve patent ofislerinin bu patentlerin tescil sürecinde yeterli profesyonel uzmanlık sergilemediğini öne sürmektedir. Yazılım patentleri için yenilik araştırması yazılım teknolojilerinin karmaşık yapısı ve tekniğin bilinen durumuna ait belge noksanlığı nedeniyle oldukça güç olduğuna sıkça işaret edilmektedir. Diğer yandan İnternet ve yazılım teknolojilerindeki ilerlemeler tekniğin bilinen durumuna ait elektronik tabanlı belgelerin yazılım patentlerinin geçerliliğine etkisi konusunu da tartışmaya açmıştır.

Mevcut çalışmanın temel amacı tecavüz ve hükümsüzlük değerlendirmelerinde yardımcı olmak üzere yenilik araştırması mekanizmasını incelemektir. Diğer bir önemli hedef ise üç büyük patent ofisi olan EPO, USPTO ve JPO bünyesinde gerçekleşen uygulamaların benzerliklerini ve karşıtlıklarını değerlendirmek ve analiz etmektir. Bu hedefle birlikte mevcut makale yazılım patentlerine ilişkin yenilik araştırmasının özelliklerini keşfetmekte, bilinen tekniğe ait kaynak noksanlığı ve yenilik araştırmasındaki güçlüklerle ilişkin değerlendirmeler ile birlikte kamunun tekniğin bilinen durumuna katkısını incelemektedir. Elektronik tabanlı “bilinen teknik” belgelerinin evriminin teknolojiye gelişim paralel yapısı ve EPO, USPTO, ve JPO'nun uygulamaları ve bunların dayanakları İnternet'teki “bilinen teknik” uygulamalarının geçerlilik durumları da değerlendirilerek gözden geçirilmektedir. Bu makale aynı zamanda üç büyük ofisteki patent ve patent dışı veritabanlarını araştırma araç ve kaynaklarına değinmektedir; etkin araştırma için çeşitli çözümler üretmekte ve yazılım patentlerinde araştırma üzerine mevcut yapıda sürüp giden tartışmaların önüne geçmek üzere yeni öneriler getirmektedir.

2. Yazılım Patentlerinde “Bilinen Teknik” in Özellikleri

2.1. Bilinen Tekniğin Tanımı

Kapsamlı bir yenilik araştırması buluş sahibine mevcut teknolojiyi bilinen tekniğe ait fikirleri kullanarak nasıl geliştirebileceği hakkında bilgi verir. Uzmanın gelebilecek bir itiraz patent vekili

başvurudaki istemleri yenilik araştırmasının sonuçlarını göz önüne alarak kaleme aldığında büyük ölçüde bertaraf edilecektir. Doğru bir yenilik araştırması yapılmadığı takdirde, tescil sürecinde daha çok masraf ve muhtemelen patent sonunda tescil edilse bile uzmanın çeşitli itirazları ortaya çıkacaktır.

Tekniğin bilinen durumunun uluslararası olarak kabuk görmüş bir tanımı olmasa da, genel olarak aşağıdaki biçimde değerlendirilir:

... başvuru tarihinden önce ya da rüçhan hakkı talep edilmesi durumunda rüçhan tarihinden önce kamuya sunulmuş bilgi ¹.

Patent araştırma üzerinde bir terimler sözlüğünden alınan başka bir muhtemel tanım ise aşağıdaki gibidir:

... istemle koruma talep edilen buluşa ilişkin ilk kullanım, yayınlar ve patent başvuru/belgeleri dahil olmak üzere daha önceki bilgilerin tümü ²

Genel olarak belirtmek gerekirse, geleneksel “bilinen teknik” belgeleri üç türde sınıflandırılabilir:

- Bir yayın ya da herhangi diğer bir somut formda yazılı bir tarifname;
- Sözlü olarak kamuya sunulmuş bir tarifname (sözlü açıklama);
- Kamuya ya da kamu önünde kullanım, satış ya da sunum veya kamu içinden herhangi bir üyenin söz konusu bilgiyi kullanabilecek bir konuma sokulması (Bilgi kullanımı yoluyla sunum). ³

Buluş a ait yeterli bilgi içeren ve kamuca erişilebilir durumda olan her malzeme tekniğin bilinen durumu olarak kullanılabilir. Daha açık bir ifadeyle:

- Mevcut ürün ve yöntemler;
- Ulusal ya da yabancı patentler, veya;
- Kitaplar, mesleki yayınlar, gazeteler, kataloglar, satış broşürleri, konferans tutanakları, basın

¹ WIPO (6-10 Kasım 2000) Teknik Bilginin İnternet’te Sunumu ve Bunun Patentlenebilirliğe Etkisi, Uluslararası Büro, Patent Mevzuatı Sorumlu Komitesi, 2.

² C. Lening, and Cavicchi, R. Jon, Patent Arama Sözlüğü, Franklin Pierce Law Centre, 52.

açıklamaları, kamuya yapılan teknik sunumlar ve yayınlanmış tezler.⁴

Yenilik araştırması herbiri farklı hedeflere sahip birden fazla kişi tarafından gerçekleştirilir.:

- Patent vekili inceleme öncesi yenilik araştırması yaparak buluştaki muhtemel istemlerin bilinen teknikte yer alıp almadığına bakar. Araştırma raporları patentlenebilirlik kriterleri açısından temel bir fikir sağladığından patent vekili başvurunun yapılıp yapılmaması hakkında bir tavsiyede bulunabilir.
- Uzman buluşun patentlenebilirliğini incelerken “bilinen teknik” veritabanlarını araştırarak buluşu “bilinen teknik” karşısında yenilik ve buluş basamağı (Inventive step, Ç.N.) bakımından değerlendirir; ve
- Tescil edilmiş bir patente itiraz eden bir üçüncü taraf patentin hükümsüz kılınması için veritabanlarını yeniden inceler.

Yenilik araştırması patent başvurusu ve tescil sürecinin anahtar bölümüdür. Birçok patent tarifnamesi kamuya ait bilgilere ve ilgili teknolojiadaki önceki patentlere işaret ederek kendi sunduğu bilgileri bunlardan ayrı tutar. Bir buluş sahibi önceki belgelere atıfta bulunmadan kendi ürettiği ürünü sunsa dahi söz konusu ürünün daha önce başvurusu yapılmış önceki teknik uygulamalarda bulunması ve kamuya ait bilgiler arasında bulunması ihtimali vardır. Eğer uzman söz konusu başvurunun yeni olmadığını ve besbelli bir çözüm önerdiğini (bilinen teknik karşısında) tespit ederse başvuru reddedilecektir.

Birçok patent sistemi, EPO ve JPO da dahil olmak üzere, ilk başvuran kazanır sistemine yani bir buluş için ilk başvuran kimsenin buluşa ait patent hakkını alacağı mantığına bağlı olarak işlem yürütür. Diğer yandan, A.B.D. sistemi ise ilk bulan kazanır sistemine göre yani buluşu ilk gerçekleştirenin patent hakkını alma hakkını kazanacağı prensibine göre işlem yürütür. Herhangi “bilinen teknik” uygulaması bulunduğu takdirde, EPO ve JPO bu söz konusu buluşun başvuru tarihi itibarıyla zaten bilindiği⁵ ve USPTO’da buluşun bulunduğu tarih itibarıyla zaten bilindiği anlamına gelir.⁶ Böylelikle yenilik araştırması hükümsüzlük ya da inceleme süreçlerinde ciddi bir zaman dahilinde gerçekleştirilmelidir. EPO ve JPO bünyesinde, tekniğin bilinen durumu Paris Konvansiyonu’na göre talep edilen rüçhan tarihinden ya da başvuru tarihinden önceki bir tarihe ait

³ Aşağıda Not 1’e bakınız.

⁴ Burada verilen “bilinen teknik” listeleri çok kapsamlı değil.

⁵ İlk başvuran kazanır sistemi buluşu ilk bulanın kim olduğu ya da kimin buluşu çalışan bir projeye dönüştürdüğü hakkında zor soruların cevaplanması gereğini ortadan kaldırır. Öte yandan bu sistem bu tür sorgulamaları kaba fakat basit bir adalet sağlayan bir yönetim uygulaması ile bertaraf eder. Bkz. Bently & Sherman (2001) “Fikri Haklar Hukuku”, Oxford Üniversitesi Yayını, s. 346.

⁶ Avrupa Ülkeleri ve Japonya “ilk başvuran kazanır” sistemini benimsemişken A.B.D. ilk bulan alır sistemini benimsemiştir.

olmalıdır.⁷ Bir “bilinen teknik” kanıtının USPTO bünyesinde bilinen tekniğe ait bir uygulama olarak görülebilmesi için buluş sahibi buluşu kafasında kavradıktan önce kamuya açılmış olması gerekmektedir. EPO nezdinde “bilinen teknik” belgelerini sunmak için ayrıca somut bir düzenleme olmamakla birlikte, USPTO⁸ ve JPO⁹ başvuru sahibinin başvuru tarihi itibarıyla bildiği en yakın “bilinen teknik” dokümanını sunmasını gerekli kılar.

Uzman başvuru yapılan buluşu sunulan “bilinen teknik” dokümanları ışığında yenilik ve buluş basamağı kriterlerine göre değerlendirir ve başvuruya izin verip vermeyeceğini belirler. Sadece başvuru buluşun tüm özelliklerine sahip bir “bilinen teknik” uygulaması uzman tarafından yeniliği ortadan kaldırıcı gerekçe olarak kullanılabilir. Diğer yandan ikiden fazla “bilinen teknik” belgesi buluş basamağını ortadan kaldırmak üzere birleştirilerek değerlendirilebilir.¹⁰

2.2. Yazılım Patentlerinde Yenilik Araştırmasında Güçlükler

Hiçbir patent vekili yeterli yenilik araştırması yapmadan müşterisine yenilik ve buluş basamağı hakkında tavsiye sunamaz. Yenilik araştırmasının doğruluğunu temin etmek ve etkin bir yenilik araştırması gerçekleştirmek için araştırmacının ileri derecede teknik hakimiyeti, patent tecrübesi ve araştırma yetenekleri olması gerekir.

Kimi tescil edilmiş yazılım patentlerinin ileri süreçlerde yüksek ihtimalle hükümsüz kılınacağı değerlendirilmektedir; örneğin daha yüksek bir mahkemenin yazılımdaki prensibin aynısına sahip bir “bilinen teknik” belgesi bulması örneğinde olduğu gibi.¹¹ Bu eleştiri patent uzmanlarının patent başvurularının gerisinde kaldığı fikrini yansıtmaktadır. Teknoloji uzmanlarının noksanlığı ciddi bir problem teşkil eder; zira bu durum patentlerin kalitesini derinden etkilemektedir. Ayrıca, yazılım teknolojisinin hızlı ilerleyişi ve yazılım patent başvurularındaki keskin artış yenilik araştırması gerçekleştiren kimselerin süregiden teknolojik değişimi yakalaması zorunluluğunu doğurmaktadır. Yine de, her bir patent başvurusu için ayrılan zamanın yazılım teknolojilerinin karmaşıklığına karşın son derece kısıtlı olması ve patent sürecinde ofislerce uzmanlara tanınan sürelerin esnememesi ciddi bir sorundur.¹² Her ne kadar uzmanların performansı normal olarak tatminkar inceleme süre sınırlarıyla belirlendiyse de, yine de her bir başvuruya kısıtlı bir süre ayrılması uzmanlar üzerinde bir baskı unsurudur.

⁷ Bkz. Not 1. Rüçhan tarihi başvurunun başka bir dilde ya da bir yerel ofis altında başvurulduğu tarihtir. Önceki bir başvurunun rüçhan başvurusu sayılabilmesi için sonraki başvuru ile arasında 12 aydan fazla zaman geçmemiş olması gerekir.

⁸ 37 C.F.R. § 1.56

⁹ Bölüm 36(4), Japon Patent Mevzuatı.

¹⁰ Buna “mozaikleme” adı verilir.

¹¹ Davalı tarafların yenilik araştırması yapmak için uzmandan daha çok zamana ve paraya sahip oldukları düşünüldüğünde, en iyi “bilinen teknik” belgesinin dava sürecinde bulunması ihtimal dahilindedir. Bkz. D. L. Burk, ve M. A. Lemley (Sonbahar 2002) Paten Kanunu her Teknolojiye Uygun mu? , Berkeley Teknoloji Hukuk Süreli Yayınları, Sayı 17:4.

¹² N. O. Welch, (1998) Yazılımlar için Yenilik Araştırması: Giriş, @:
<http://www.ipmall.info/hosted_resources/bp98/welch.htm>

Bilgisayar bağlantılı buluşlar göz önüne alındığında, “bilinen teknik” belgelerinin noksanlığı için bir neden de, State Street ¹³ veya IBM ¹⁴ olayları öncesine kadar uzun yıllar boyunca bu buluşların patentlenme açısından uygun olmadığı değerlendirilmesidir.¹⁵ Kimi firmalar yazılımlarının ve iş yapma yöntemlerinin kaynak kodlarını rekabet avantajı sağlama gayreti içerisinde gizli tutmaya çalışmışlardır. Dahası, e-ticaret teknolojisinin görece yeniliği bu alanda teknik bilgi birikimine katkı sağlamakta yetersiz kalmıştır.

Ayrıca, birçok patent vekili daha geniş anlamli terimler kullanarak başvurdukları buluşun aslında hak ettiği koruma kapsamının çok ötesinde bir koruma kapsamı elde etmişlerdir. Özellikle, yazılım teknolojileri alanında, birçok patent vekili istemlerini farklı bir dille kurgulayarak patentlenebilirlik kriterleri üzerinde bir itirazdan kaçınmaya çalışmışlar ve bu da aslında bir yazılım patentine benzemeyen yazılım patentlerinin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Tüm bunlar bir arada yenilik araştırması gerçekleştiren kimselerin yazılım teknolojileri alanında uygun “bilinen teknik” referansları bulamamaları sonucunu doğurmuştur.

İş yapma yöntemleri üzerine öne sürülen en belirgin eleştiri bu patentlerin yenilik kriterini karşıladığını teyit etmenin neredeyse imkansız olmasıdır. Yazılım patentleri için yenilik araştırması, bilgisayar donanım ve yazılım alanında mevcut “bilinen teknik” belgelerinin çoğunun patent uzmanının geleneksel olarak araştırma yaptığı alanların çok dışında olması, yani ulusal ve yabancı patentler gibi yazılı kaynaklar ve basılı belgelerden oluşmaması araştırmanın daha da güç bir hal alması sonucunu doğurmuştur.¹⁶

Cohen’in belirttiği gibi, birçok most yerleşik bir yere sahip yayın bilgisayar yazılımları alanındaki yeni gelişmelerle güncellenmiş değildir.¹⁷ Kimi yazılım geliştirmeleri sadece ilgili ürünlerde kullanılıp pazara sürülmektedir. Diğerleri ise sadece kitaplarda, üretici tarifnamelerinde veya online SSS (Sık Sorulan Sorular) da dahil olmak üzere kullanım kılavuzlarında söz edilmekte, uzmanların erişiminden uzak kalmaktadırlar.¹⁸ Dahası, Internet üzerinden iş yapma yöntemleri çoğu durumda süreli yayınlara, kütüphanlere ve veritabanlarına girmemekte, ancak daha ziyade işletme okullarının gazetelerinde, yeni açılan şirketlerin iş planlarında ve web malzemeleri arasında yer bulmaktadırlar. Sonuç olarak, patent dışı dağılımın çeşitliliği ilgili “bilinen teknik” belgesine ulaşmayı zor hale getirmiştir. Patent ofisinin genelde yayınlanmış “resmi” “bilinen teknik” belgelerini göz önüne aldığı düşünülürse, yerleşik patent veritabanlarında yer bulmayan “ortak endüstriyel bilgiyi” baz alan bir itirazın yer bulması imkansızdır.

¹³ State St. Bank & Trust Co. v. Signature Fin. Group, Inc., 149 F.3d 1368 (Fed. Cir. 1998)

¹⁴ EPO Decision T 1173/97.

¹⁵ J. J. Regan, ve J. J. Butts (January 2001) Karmaşık bir Dünyada İş Yapma Yöntemlerine ilişkin Patent Mevzuatı, Hale ve Dorr LLP

¹⁶ J. E. Cohen (1995) “Tersine Mühendislik ve Elektronik Kumazlığın Yükselişi: “Kilitli” Teknolojilere Fikri Haklar Gözünden Bakış”, 68 S. CAL. L. REV. p1178.

¹⁷ Ibid

¹⁸ Ibid

¹⁹ Bunun anlamı ise patent dışı uygulamaların araştırılmaması durumunda kamu alanında zaten kullanılan bir ürün için patent tescili kararı verilmesidir. Böylelikle, patent dışı bilgiye daha gelişmiş bir bakış açısıyla yaklaşmak bilgisayar uygulamalı buluşların araştırılmasında kalitenin artırılması için temel teşkil eder.

Birçok yorumcu patent uzmanlarının eğitilmesinin ve daha iyi yeniliği ve buluş basamağını daha iyi değerlendirmek üzere online tabanlı kaynaklar ile patent dışı bilinen tekniğe ait veritabanlarının geliştirilmesinin bir zorunluluk olduğunu önermektedir. ²⁰ Örneğin, The Royal Society'ye ait bir raporda yenilik araştırmasının ilgili süreli yayınlar ile ticari yayınları ve askıda ve tescilli patentleri de kapsamı gerektiği belirtilmektedir. Böylelikle, bir buluşun koruma kapsamı olması gerektiğinin aksine genişletilmiş olmayacaktır. Söz konusu rapor aynı zamanda patent ofislerinin incelemenin kalitesini yükseltebilmek ve bilgi birikimini artırarak tecrübe kazanmak amacıyla bilim toplumuyla daha yakından ilişkiler kurmasının gereğini vurgulamaktadır.²¹

Patent ofislerinde daha iyi yenilik araştırmalarının saçma yazılım patentlerinin önüne geçme hususunda kilit öneme sahip olduğu yaygın inanış olsa da, Lemley buna karşı çıkmaktadır. Şöyle ki, daha kaliteli bir patent incelemesinin toplumun bu sürece daha çok para harcamasını gerektireceğini öne sürmektedir.²² Lemley'e göre patent ofisinde inceleme prosedürlerinin kalitesini arttırmak üzere harcanacak para büyük oranda %95'i asla kullanılmayacak ya da geçerliliğinin belirlenmesi kritik koşullara bağımlı olmayan patentlerin incelenmesinde boş yere israf edilecektir. ²³ Patentlerin büyük çoğunluğunun hukuki ihtilaf konusu olmadığı ve hatta lisanslanmadığı düşünülürse, bu düşünceye göre toplum için detaylı hükümsüzlük incelemesinin sadece azınlıkta olan bu vakalar için gerçekleştirilmesi daha verimli bir yaklaşımdır.²⁴

2.3. Bilinen Tekniğe Kamunun Katkısı

Yazılım teknolojilerinde birçok "bilinen teknik" kaynaklarının endüstri alanında dağılık halde olduğu göz önüne alındığında, bu kaynakları endüstriye danışarak derlemek faydalı olacaktır. Özellikle, USPTO kamudan uzmanların yazılım teknolojileri ve iş yapma yöntemleri daha etkin patent araştırması yapması için kullanacağı ek kaynakları bildirmesini talep etmiştir.²⁵ Yazılım geliştirmekle meşgul toplum uzmanlara ilgili "bilinen teknik" uygulamaların sunumu konusunda yardım edebilir.

¹⁹ Bkz. Not 16.

²⁰ Örneğin, Oracle Corporation Patent Politikası, Patent ve Marka Ofisi Yazılım Patentleri Duruşmaları(26-7 January 1994) @: <<http://tinyurl.com/5m9bc>>

²¹ The Royal Society (Nisan 2003) 11.

²² Lemley, Mark (Şubat 2001) "Patent Ofisinde Mantıklı İhmal", Northwestern University Hukuk Dergisi, Vol. 95, No.4.

²³ Bu duruşmaların büyük çoğunluğu mahkeme başlamadan sona ermektedir. Yılda yalnızca yaklaşık 100 vaka (125 patent) aslında mahkemeye taşınmaktadır. Bu sayılara dayanarak, tüm patentlerin yalnızca %2'si ihtilaf konusu olduğu ve %1'inin 10'da 2'sinden azının taşındığını söylemek mantıklı olacaktır. Ibid. at.7.

²⁴ Ibid

²⁵ Örneğin, USPTO kamuyu bilgilendirmek ve inceleme sürecinde dikkate alınabilecek ek bilgi ve malzemeyi tanımlamak amacıyla o gün itibarıyla bilgisi dahilinde bulunan "bilinen teknik" uygulamaları üzerine federal bir sicil yayınlamıştır. Bkz. A.B.D. Ticaret Departmanı (5 Haziran 2001) Federal Sicil/ Vol. 66, No. 108/ Bildirimler 30169.

Yazılım endüstrisindeki kimi kurumlar korunma hak etmeyen saçma patentlerin geçersiz hale getirilmesi konusunda işbirliği yapmışlardır. İnternet üzerindeki “bilinen teknik” uygulamaları aynı zamanda bir patentin geçersiz hale getirilmesi için ve özellikle bilinen tekniğe ait veritabanlarının henüz yerleşik bir yapıya bürünmediği yeni gelişen teknolojiler alanında iyi bir araç olarak kullanılabilir.

Örneğin Netscape İnternet tarayıcısının Wang tarafından “farklı olarak kaydet” özelliği nedeniyle dava konusu yapılması üzerine yazılım mühendislerince sıkça ziyaret edilen bir web sitesi açmış ve arzu edilen “bilinen teknik” mesajlarını buradan yayınlamıştır.²⁶ Netscape kısa süre içerisinde bilinen teknikle ilgili bilgi sağlayan yüzlerce mesaj almıştır. Aynı şekilde, BountyQuest.com web sitesi de kötü patentleri hükümsüz kılmak ve iyi patentleri özendirmek amacıyla hizmet vermiştir..²⁷

A.B.D.’de, Compton’s New Media’nın çoklu ortam bilgisi elde etme patenti aşırı geniş patentlerin geçerliliği konusunda yaygın eleştiri topladı.²⁸ Sonuç olarak USPTO patenti yeniden inceledi ve Compton’un başvurusunun mevcut teknolojiye yeni ve aşikar olmayan bir katkı sağlamadığı gerekçesiyle sonunda reddetti.

3. Elektronik tabanlı Bilinen Tekniğin Evrimi ve Geçiriliği

Patent başvurularının hızlı yükselişiyle birlikte,²⁹ teknolojik gelişim bilinen tekniğin çeşitliliğine ve genişlemesine katkı sağladı. Özellikle İnternet bir kullanıcının kullanımı kolay yazılımlarla web sayfasına bilgi yükleyip web sayfasından bilgi indirmesine, her türlü teknolojik bilgiyi yayınlamak dünya ölçeğinde açığa çıkarmasına yardım etti. Diğer yandan bu teknolojik gelişmeler kamuya İnternet üzerinden sunulan teknik bilginin “bilinen teknik” olarak etkisi benzeri soruları gündeme getirdi. Bilinen tekniğin içeriğinin sıkça ve kolaylıkla değişimi ve gelişimi göz önüne alındığında,

²⁶ Netscape web sitesinde bilinen tekniğe ait uygulamaları aşağıdaki şekilde sunmayı teşvik etmiştir.

Eğer koruma talep edilen öğeler hakkında bilinen tekniğe ait 30 Mart 1983 öncesi ek yayın, yazılım, kitap ve a mevcut sistem üzerine bilgi sahibiyse, bize mesaj gönderin. Soru yada yanıtınızı [mozilla.org](http://www.mozilla.org) a gönderin. Lütfen aşağıdaki bilgileri ekleyin.

Sistem yada yayının adı, sistem yada yayın kamusal olarak biliniyor muydu, ortaya koyduğu özellikler, sistem veya yayın nerede bulunabilir, örneğin üniversite, kütüphane, şirket, temas edilecek kimse) @:
<<http://www.mozilla.org/legal/wangsuit.html>>

²⁷ Kamu “bilinen teknik” uygulamalarını prim karşılığında sunmaya özendirilmiştir. Gelen mesajların bazıları Amazon.com’un tek tıklama patenti (\$10,000 prim)ve Priceline.com’un ters açık artırma patenti (\$20,000 prim).gibi tanınmış patentlere aitti.

²⁸ 1992 Ağustos’unda, Compton US 5,241,671 numaralı "Bilginin bağımlılığını gösteren birden fazla giriş yol aracı kullanarak yapılan çoklu ortam arama sistemi" başlıklı patenti aldı. Compton’un patenti temelinde çoklu ortam veritabanlarından metin, resim, ses, canlandırma ve görüntü dosyalarına erişmek için sayısal bir yol geliştirmeye ilişkindi. Patent yayınından sonra USPTO “teknik olmayan ve çok geniş” patentler tescil ettiği için ağır eleştirilere uğradı. 25 Mart 1994’te, USPTO’nun resmi temsilcisi Bruce Lehman Compton’un patentini, 41 istemiyle birlikte geri çevirdi.

²⁹ A.B.D.’deki patentlerin sayısı 6 milyonun üzerinde ve dünyada toplam 40 milyondan fazla patent var. Bkz. Bay Area Intellectual Property Group, LLC (2004) Patent Prior-Art Search, @:
<<http://www.bayareaip.com/Services/Searches/Patent/Patent.htm>>

güvenilirliği, doğruluğu ve bütünlüğü geçerliliğini sınamada kilit öneme sahiptir.³⁰

Dahası, “bilinen teknik” bilgisine kamunun erişimi ve sunumların zamanlaması bilinen tekniğe ait belgelerin geçerli olup olmadıklarını değerlendirme konusunda diğer anahtar elemanlardır. Eğer “bilinen teknik” belgeleri bir yazılı yayın gibi doğru biçimde belgelenmemiş ve tarihlenmemiş ise, geçerliliğini kanıtlama süreci olağanüstü derecede zor ve karmaşık bir hal alabilir. İlgili yasalar ve elektronik tabanlı “bilinen teknik” belgelerinin etkisi patent ofisinde patent ofisine değişmektedir. Aşağıda üç patent ofisinde Internet tabanlı “bilinen teknik” belgelerine bakış ve uygulamalar tartışılmaktadır.

3.1. JPO

Japonya patent kanunlarını web siteleri ve diğer elektronik veritabanlarını kapsayacak ve elektronik tabanlı bilinen tekniği tanımlayacak biçimde gözden geçirmiştir. Japan Patent Kanunu Bölüm 29(1)’e göre bir buluşu elektronik olarak web üzerinde ya da herhangi diğer bir elektronik formda rüçhan tarihinden önce yayınlamak buluşun yeniliğinin son bulması anlamına gelir:

Aşağıdaki buluşlar dışında endüstriye uygulanabilir bir buluş gerçekleştiren her kimse bir patent elde edebilir:

< atlandı >

(iii) Patent başvurusunun rüçhan tarihinden önce Japonya’da ya da başka bir yerde bir yayında tarif edilen bir buluş ya da telekomünikasyon araçlarıyla kamuya sunulan buluşlar.³¹

Bölüm 29(1)’in söz konusu bölümü özellikle Internet tabanlı yayınların yeniliği ortadan kaldıracı bir neden olarak kullanılacağını belirtmek üzere dahil edilmiştir.

JPO’nun işlevsel kılavuzuna göre “kamuya sunulmuş”, “bilginin herhangi kimselerce ulaşılabilir bir halde bulunduğu ve mutlaka ulaşılmış olmasının zorunluluk olmadığı” anlamına gelir.³² Aynı kılavuza göre bir bilginin kamuya sunulmuş sayılması için Internet’teki diğer sitelerden link verilmiş olması, herhangi bir arama motorunda kayıtlı bulunması veya bilginin sunulduğu URL’ye kamuya sunulan herhangi bir yayında atıfta bulunulmuş olması ve kamunun söz konusu siteye erişiminin yetkiye tabii olmaması gerekmektedir.³³ Eğer siteye erişim yetkiye tabii ise dahi, erişim için ödeme yapılarak bir

³⁰ Bkz. Not 1.

³¹ Japon Patent Kanunu, Bölüm 29(1)(iii); Bölüm 29(1)(iii) Mayıs 1999’daki düzeltme ile oluşturulmuştur.

³² JPO (Aralık 1999) Internet’te Sunulan Teknik Bilginin “bilinen teknik” olarak Değerlendirilmesi üzerine *İşlevsel Kılavuz*, İnceleme Standartları Bürosu, Koordinasyon Bölümü, 1; bu kılavuz 1 Ocak 2000’den sonra başvurusu yapılan dosyalar için uygulanmaktadır.

³³ Ibid. 1-2.

şifre elde edilebiliyorsa siteye kamunun içinden belirsiz kimselerce erişilebileceği kabul edilir.³⁴

Diğer yandan kılavuz elektronik tabanlı teknik bilginin hangi durumlarda kamuya sunulmuş kabul edilmeyeceğini belirlemektedir. Bu durumun örnekleri aşağıdadır:

- İnternet’te bulunan fakat URL yayınlanmamış olduğu için yalnızca şans eseri erişilebilecek siteler.
- Yalnızca özel bir kurumun ya da şirketin üyeleri tarafından erişilebilecek ya da bilginin bir sır olarak saklandığı durumlar (örneğin sadece çalışanlar tarafından erişilebilir bir iç sistem).
- Bilginin şifrelendiği ve okunmasının genel olarak mümkün olmadığı siteler (değiştirilerek ya da değişmeden bir şifre çözme aracının kullanıma hazır olduğu durumlar hariç).
- Genel kamu tarafından erişime imkan sağlayacak yeterli süre boyunca yayınlanmayan bilgi (örneğin. İnternet’te kısa bir süre boyunca yayınlanan bilgi).³⁵

Söz konusu elektronik tabanlı teknik bilginin yayınlanma zamanı yenilik ve buluş basamağı değerlendirmeleri buna bağımlı olduğundan son derece önemlidir. İnternet’teki elektronik belgelerin değiştirilmesinin ihtimal dahilinde olduğu göz önüne alındığında, söz konusu elektronik tabanlı teknik bilginin belirtilen yayın tarihinde tam olarak aynı içerikle yayınlandığının teyit edilmesi gerekmektedir. Kılavuza göre uzmanlar “bilinen teknik” bilgisinin güvenilirliğinden kuşku duyduklarında buna atıfta bulunmamalıdır.

3.2. EPO

JPO’nun aksine, EPO’da bilinen tekniğe ait İnternet üzerindeki kanıtların hukuki geçerliliğini irdeleyen herhangi bir madde ya da kılavuz bulunmamaktadır. Diğer yandan, “bilinen teknik” tanımının hukuki temeli Avrupa Patent Sözleşmesi (APS) Madde 54 (2)’de aşağıdaki biçimdedir:

Tekniğin bilinen durumu her türlü yazılı ya da sözlü tarif, kullanım veya herhangi diğer bir biçimde Avrupa patent başvurusunun dosyalanmasından önce kamuya sunulmuş bulunan her şeyi kapsar.³⁶

“Kamunun” yorumlanmasına gelince, EPO Temyiz Kurulu’nun bir dosya hakkında yaptığı açıklama

³⁴ Ibid. 5.

³⁵ Ibid. 6.

³⁶ APS, Madde 54(2).

durumu netleştirmektedir. EPO Temyiz Kurulu Telemecanique dosyasında,³⁷ kamunun tek bir üyesinin bile bilgiye erişme ve onu anlama imkanı olması halinde ve söz konusu bilgiye ilişkin sır saklama yükümlülüğü bulunmaması halinde bilgi kamuya sunulmuş sayılır. EPO Temyiz Kurulu kararında tek bir satışın APS Madde 54(2) kapsamında ve ürünü satın alanın sır saklamak üzere bir yükümlülüğü olmaması halinde ürünün kamuya sunulmuş olduğunu göstermek için yeterli olduğu kabul edilir.

3.3. USPTO

35 U.S.C. Bölüm 102(a) ve (b)'ye göre bir "yazılı yayın" tekniğin bilinen durumunun bir parçasıdır.³⁸ Patent İnceleme Prosedür Kılavuzu'na göre bir belgenin "yazılı yayın" olarak görülebilmesi için yayılmış ya da olağan yeteneklere sahip teknik alanda bilgili kimselerce makul gayretle ulaşılabilir olması gerekir.³⁹ Kılavuz aynı zamanda online bir veritabanı ya da bir Internet yayını benzeri elektronik tabanlı bir yayının, yayın teknik alandaki kimselerin ulaşabileceği bir durumdaysa 35 U.S.C. 102(a) ve (b) hükümleri kapsamında "yazılı yayın" olarak kabul edileceğini bildirir.⁴⁰ A.B.D. Federal Temyiz Mahkemesi aşağıdaki biçimde karar almıştır:

Yazılı yayın engeli bir buluş kamu alanına girdiyse artık hiçkimse tarafından patentlenemez prensibine dayanır... Çünkü söz konusu yayına kamu içeirsinden ilgilenenler tarafından atıfta bulunulması için birçok yol mevcuttur ve "kamu erişimi" bir referansın "yazılı yayın" teşkil edip etmeyeceği konusunda 35 U.S.C. §102(b)'ye göre anahtar rol oynar.⁴¹

Sonuç olarak, web sitesi kaynaklı teknik bilgi kamu alanına girmesi halinde "yazılı yayın" olarak mütalaa edilecektir.

Teknik alanda bilgili kimsenin buluşun özel bir yayınına erişim imkanı yayının "yazılı yayın" olarak kabul görüp görmeyeceği konusunda belirleyicidir.⁴² Eğer bir buluş teknik alanda bilgili kimseye hiçbir sınırlama olmaksızın yayın yoluyla ulaştıysa, buluş "yazılı yayın" olarak değerlendirilmelidir. Örneğin, büyük bir firmanın genel yönetiminin web sayfasında ortaya konan bilgi çok büyük olasılıkla kamu tarafından bilinen tekniğin bilinen durumu olarak değerlendirilecektir. Diğer yandan, sadece iç kullanım ve dağıtım için faydalanılan ve örneğin bir AR-GE ekibinin yerel ağ üzerinde paylaştığı bilgi

³⁷ EPO Kararı T 482/89 – 3.5.2

³⁸ Bölüm. 102. – Patentlenebilirlik Koşulları; yenilik vepatent başvurusu hakkının kaybı. Aşağıdaki durumlar dışında bir kimse patent alma hakkına sahiptir –

(a) buluş bu ülkede biliniyorsa ya da başkaları tarafından kullanılıyorsa, bu ülkede veya başka bir ülkede başvuru sahibinin başvurusundan önce yazılı bir yayın olarak tarif edilmiş ya da patentlenmişse, ya da

(b) A.B.D.'de başvuru tarihinden geriye dönük bir yıldan uzun bir tarihte buluş bu ülkede veya başka bir ülkede yazılı bir yayın olarak tarif edilmiş, patentlenmiş, kamusal alanda kullanılmış, satılmış ise ... (atlandı).

³⁹ Patent İnceleme Prosedür Kılavuzu (MPEP) §2128, USPTO.

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ *In re Hall*, 781 F.2d 898, 899 (Fed.Cir.1986).

⁴² H. C. Wegner (Kasım 2001) E-patent Tecavüzüne karşı Tekniğin Bilinen Durumu Geçersizlik Savunmaları SOFTIC 2001 Symposium, Tokyo, Japonya [atıf *Northern Telecom, Inc. ve Datapoint Corp.*, 908 F.2d 931,936 (Fed.Cir.1990)].

teknik bilinen durumu sınıfına girmeye daha az adaydır.⁴³

Diğer bir önemli kriter de ilk kamu erişiminin tarihidir. İnternet'teki ve online veritabanlarındaki bilgiler kamuya ilk sunuldukları tarih itibarıyla kamusal olarak erişilebilir kabul edilirler. Eğer yayın bir yayının tarihi içermiyorsa 35 U.S.C. 102(a) ve (b) kapsamında güvenilir bir belge olarak kabul edilemez.⁴⁴

E-posta, tartışma grubu, chat odası ya da haber grupları aracılığı ile takas edilen bilgi de teknik bilinen durumuna katkı sağlayabilir. Soma ve Nuedeck herhangi bir chat odasında ya da tartışma grubunda sunulan bilginin teknik bilinen durumu sınıfına girmesi için “endeksleme ve araştırılabilirlik” testlerinden geçmesi gerektiğini belirtmektedir.⁴⁵ Normalde e-posta yoluyla iletilen belge sadece özel bir alıcıya gönderildiğinden bir web sayfasında yayınlanan “yazılı yayın” kategorisindeki belge benzeri işlem görmesi daha düşük bir olasılıktır. Bununla birlikte, buluşu ihtiva eden e-posta teknik alanda uzman bir insan grubuna beraber yollandıysa buluşun kamuya açıldığı söylenebilir ve e-postanın “yazılı yayın”, statüsü alması mümkün olabilir.⁴⁶

3.4. Değerlendirme

Bilgisayar bağlantılı bir buluşun patentlenebilirliği değerlendirildiğinde, USPTO buluşun “ faydalı, somut ve elle tutulur sonucuna” yoğunlaşarak mümkün olan en geniş koruma kapsamını tanımaktadır. Aksine EPO ise belirgin “teknik özellik” gerekliliğini aramaktadır. EPO’da, “teknik karakter” ve teknik katkı buluşun yasal bir buluş olarak görülebilmesi için temel teşkil edip söz konusu teknik katkı aşikar bir çözüm olmamalıdır. JPO EPO benzeri bir hukuki konumda olmakla birlikte o kadar keskin çizgilere sahip değildir. JPO da teknik bir bakış açısı aramasına karşın, bu gereklilik istemleri bir bilgisayar tanımlayacak şekilde ya da teknik bir aleti bir yöntemle birleştirecek şekilde taslaklamak yoluyla sağlanabilir. JPO buluşun teknik karakteri söz konusu olduğunda, bilgi işleme donanım kaynakları kullanılarak gerçekleştirildiği müddetçe hem teknik hem de teknik olmayan özelliklere sahip olmasına müsaade etmektedir. Elektronik tabanlı “bilinen teknik” belgelerinin evrimi patent profesyonellerine güncel teknik bilgi sağlama ve buluşun yenilik ve buluş basamağı vasıflarını test etme konusunda yardımcı olacaktır. Yine de, bir buluşun patentlenebilirliği elektronik tabanlı “bilinen teknik” belgelerinin varlığından ziyade her ofisin kendi içinde uyguladığı farklı patentlenebilirlik kriterlerinden daha çok etkilenmektedir.

İnternet’te yayınlanan elektronik tabanlı “bilinen teknik” belgelerinin etkisine ilişkin kanunlar ve

⁴³ MPEP §2128.01. Ayrıca bkz. *In re Kratz*, 592 F.2d 1169 (CCPA 1979) ve *In re George*, 2 USPQ 2d 1880 (Bd.Pat.App & Inter. 1987).

⁴⁴ MPEP §2128.01.

⁴⁵ J. T. Soma, ve A. J. Nuedeck (1996) İnternet ve Tek Belge Kuralı: Elektronik Belgenin Dört Köşesini Aramak, *Journal of the Patent Office Society*, vol. 78, 751-788.

⁴⁶ Bkz. Not 42, 13-4.

uygulama farklılıklar göstermektedir; yine de en azından bir husus kesin olarak dile getirilebilir: teknik bilginin bir patent başvurusu öncesi web üzerinden sunumunun tekniğin bilinen durumu sınıfına girebilmesi için kamunun sınırlama olmaksızın söz konusu teknik bilgiye erişiminin olması gerekir. Bunun nedeni Internet üzerinden bilgi iletimi ile geleneksel yazılı yayınlar arasında kamunun erişimi bakımından elektronik tabanlı bilginin yayın tarihinin ve içeriğinin değiştirilebilme ihtimali dışında belirgin bir fark yoktur. Elektronik tabanlı “bilinen teknik” belgelerinin kamuya sunumu yazılı malzemenin sunumundan daha hızlı ve kolaydır.

A.B.D.’de buluş tarihinden sonraki ve Japonya ve Avrupa’da başvuru tarihinden sonraki web kaynakları tekniğin bilinen durumu kapsamına girmemektedir. Herhangi bir web malzemesi için doğru bir “bilinen teknik” belgesi olarak değerlendirilme koşulu, bilginin web sayfasına yüklenme veya yayınlanma tarihinin verilmiş olmasıdır. Internet üzerindeki bilginin yayın tarihinin doğruluğunun ispatı için bir dizi teknik öneri geliştirilmiştir: bir noter sistemi;⁴⁷ Dijital Nesne Tanımlayıcı;⁴⁸ Wayback Makinası;⁴⁹ veya www.ip.com benzeri web sitelerinin kullanımı⁵⁰ ya da <http://hotbot.lycos.com>.⁵¹

4. Prior Art Search and Databases

4.1. Prior Art Search in the Three Patent Offices

EPO, USPTO ve JPO Kasım 2001’de “İş Yapma Yöntemleri ile ilgili PCT (Patent İşbirliği Anlaşması) başvurularını kullanarak Eşzamanlı Araştırmalar üzerine Rapor”.⁵² Başlıklı bir çalışma yayınlamıştır. Araştırma programının amacı araştırma kaynaklarının ve araçlarının karşılıklı olarak anlaşılması ve iş yapma yöntemlerine ilişkin buluşlar için üç patent ofisinde benimsenen araştırma stratejilerinin paylaşılmasıdır. Aşağıdaki altbölüm söz konusu rapordan hareketle, EPO, USPTO ve JPO’nun iş yapma yöntemlerine ilişkin buluşlar konusunda gerçekleştirdiği yenilik araştırmasının kıyaslamalı analizini sunmaktadır.

4.1.1. EPO

EPO birçok durumda A.B.D., Japonya, WIPO/PCT patentleri ve tabii Avrupa patentleri de dahil

⁴⁷ “Elektronik Noter Sistemi” bir ağ üzerindeki ticari işlemlerde kullanılan elektronik aktarımın güvenilirliğini ve doğruluğunu onaylamak için kullanılır, “Elektronik Noter Sistemi Kılavuzu” özeti, Elektronik Noter WG, @: <http://www.ecom.jp/ecom_e/report/summary/wg15-1.pdf>

⁴⁸ Dijital Nesne Tanımlayıcı (DOI) dijital ortamda fikri haklara ait belgeleri tanımlamak ve karşılıklı takas etmek için kullanılan bir sistemdir. Güncel bilgi sağlamak ve ilgili bilginin Internet’te nerede bulunabileceğini göstermek için kullanılır. Dijital bir nesne hakkındaki bilgi nerede bulunabileceği de dahil olmak üzere zaman içerisinde değişebilir, ancak dijital nesne tanımlayıcısı değişmeyecektir. The International DOI Foundation, @: <<http://www.doi.org/>>

⁴⁹ Internet’i her birkaç dakikada bir araştırarak çeşitli noktalardaki durumunu arşivlemektedir. Örneğin, bkz. <<http://atrasoft.com>>

⁵⁰ Bu site buluş sahibine savunma amaçlı online elektronik “bilinen teknik” belgesi oluşturma imkanı vermektedir.

⁵¹ Web sitelerinin zaman bilgileri bu site yardımıyla sade URL adresi girilerek erişilebilir.

⁵² EPO, JPO ve USPTO (5-9 Kasım 2001) İş Yapma Yöntemleri ile ilgili PCT başvurularını kullanarak Eşzamanlı Araştırmalar üzerine Rapor, Üçlü Proje B3a Araştırma Sonuçlarının Değişimi, San Francisco, California.

olmak üzere tüm yabancı patent literatürünü araştırmaktadır. EPO Avrupa patentlerini araştırmak üzere ECLA dizin sistemini ve metin araştırma sistemini kullanmaktadır.⁵³ EPO aynı zamanda INSPEC veya COMPENDEX veritabanlarını ve diğer Internet sitelerini kullanarak patent dışı literatürü (NPL) de araştırmaktadır.

4.1.2. USPTO

USPTO patent kalitesini arttırmak üzere çok yönlü bir İş yapma Yöntemleri Patent İnişyatifi başlatmıştır. Yönetimin Mart 2000 tarihli Hareket Planı patent uzmanlarının tüm başvurular için Sınıf 705 kapsamında zorunlu bir araştırma yapmalarını zorunlu kılmış, araştırma A.B.D. ve yabancı patent belgelerini, A.B.D. patent belgeleri içerisinde metin araştırmasını ve ilgili patent dışı literatürün araştırılmasını kapsamıştır.⁵⁴

USPTO uzmanları A.B.D. patentleri arasında araştırma yapmak için web tabanlı Uzman Araştırma Sistemini (WEST) veritabanını veya Uzman Otomatik Araştırma Sistemini (EAST) veritabanını kullanmaktadırlar. Daha detaylı araştırmanın gerekmesi durumunda, A.B.D. uzmanları çoğunlukla DIALOG veya STN veritabanlarını ve diğer arama motorlarını kullanarak patent dışı literatürü de (NPL) araştırmaktadırlar. EPO gibi USPTO da tüm yabancı patent literatürünü araştırmaktadır.

4.1.3. JPO

JPO yerli başvuruları araştırmak üzere F-term sistemini ve patent dışı yerli literatürü araştırmak için de CSDB'yi kullanmaktadır.⁵⁵ Bir sonraki adımda Japon uzmanları, gerekmesi durumunda ticari veritabanlarını, "Google" benzeri genel arama motorları ve manüel arama yöntemini kullanarak patent dışı veritabanlarını da araştırmaktadırlar. Uzmanlar yukarıdaki adımların tamamlanmasını takiben, yabancı patent literatürünü araştırmak için USPTO ve esp@ce web veritabanlarını kullanmaktadırlar. JPO yabancı patentleri araştırmak için çoğunlukla WPI (DIALOG)'yı kullanmaktadır.

4.2. Patent and Patent dışı Veritabanları

4.2.1. Patent Veritabanları

Birçok patent ofisinin web sayfası patentlerin araştırılmasını kolaylaştıran en azından kilit kelime, sınıf/alt-sınıf buluş sahibi, başvuru sahibi veya patent numarası gibi verileri araştırılabilmesini sağlayan arama motorları sunmaktadır. Patent belgeleri aşağıda adresleri sunulan birçok veritabanından araştırılabilir:

⁵³ ECLA hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz. 5.1.

⁵⁴ USPTO (Mart 2000) İş Yapma Yöntemleri Patent İnişyatifi: Hareket Planı, @:
<<http://www.uspto.gov/web/offices/com/sol/actionplan.html>>

⁵⁵ CSDB (Bilgisayar Yazılım Veritabanı) JPO'nun bilgisayar-yazılım kılavuzları, kitaplar, gazeteler, standartlar ve firmalara

- EPO (ESPACENET) <http://ep.espacenet.com> ⁵⁶
- JPO (IPDL) <http://www.ipdl.jpo.go.jp> ⁵⁷
- USPTO <http://www.uspto.gov/patft>
- WIPO (IPDL) <http://ipdl.wipo.int> ⁵⁸

Yukarıdaki araştırma araçlarını kimi ticari veritabanlarıyla eşzamanlı olarak kullanmak ilgili “bilinen teknik” belgesine ulaşmayı kolaylaştıracaktır. Aşağıdakiler kimi ticari veritabanlarına örnek olarak sunulmuştur.⁵⁹

- Questel-Orbit <http://www.questel.orbit.com> ⁶⁰
- Dialog <http://www.dialogweb.com> ⁶¹
- STN <http://www.cas.org> ⁶²
- Thomson Delphion Patent Searching <http://www.delphion.com> ⁶³

4.2.2. Patent Dışı Veritabanları

Patent ofisleri patent veritabanlarında olduğu gibi patent dışı veritabanlarına ait dizinlerini de geliştirmeye çalışmaktadırlar. Patent dışı literatürde araştırma yapmak için geniş bir veritabanı listesi mevcuttur. Tablo 1 üç patent ofisindeki öncelikli arama motoru ve veritabanlarını listeler.

ait teknik raporlar da dahil olmak üzere patent dışı literatürü kapsayan iç veritabanıdır.

⁵⁶ ESPACENET 71 ülke ve bölgeden 45 milyon patent belge/başvurusu ihtiva eder..

⁵⁷ JPO ‘nun Fikri haklar Dijital Kütüphanesi (IPDL) Japon patent literatürüne erişim sağlayan kamusal bir kütüphanedir.. Yaklaşık 47 milyon belge içerir..

⁵⁸ WIPO’nun Fikri haklar Dijital Kütüphanesi (IPDL) Patent İşbirliği Anlaşması kapsamında yayınlanmış (PCT).patent belgelerine ve özetlerine erişim sağlar.

⁵⁹ Bu veritabanları patent ve patent dışı veritabanlarını araştırmak için kullanılabilir. Hatırda tutulmalıdır ki bu veritabanları çok geniş değildir ve bilinen tekniğe ait birçok belge Internet üzerinden bulunabilir.

⁶⁰ Questel Orbit veritabanı kataloğunun tam listesi @:

<<http://www.questel.orbit.com/EN/customersupport/Userdoc/DocPDF/Databasecatalog.pdf>>

⁶¹ Dialog Bluesheets veritabanı kataloğunun tam listesi @: <<http://library.dialog.com/bluesheets/html/blf.html>>, 2 Temmuz 2004’te erişildi.

⁶² STN Veritabanı özet sayfaları @: <<http://www.cas.org/ONLINE/DBSS/dbsslist.html>>

⁶³ Delphion can’un patent dizini @: <http://www.delphion.com/collect_descrip> adresinde bulunabilir.

[Tablo. 1] Patent Dışı Literatür Araması Yapılabilecek Ana Veritabanları

	USPTO	EPO	JPO
Internet Siteleri	<ul style="list-style-type: none"> • Google • ProQuest 	<ul style="list-style-type: none"> • Google • ACM • IEEE<i>Explore</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Google • ProQuest • ABI • Accounting • Core • Telecom • FindArticles • AltaVista • Nikkei BP • Yahoo
Veritabanları (İÇ VEYA DIŞ)	<ul style="list-style-type: none"> • DIALOG • Marketing, business, financial • STN • NLDB • PROMT • SCISEARCH • PR Newswin • IBM TDB 	<ul style="list-style-type: none"> • INSPEC • Physics, electronics and computing abstracts (IEE) • TDB • IBM Teknik Yayın Bülteni • COMPENDEX • XPESP • Journal of Elsevier • Bilim Yayınları • COMPUABSTRACT • COMPUSCIENCE • MEDLINE • XPIEE 	<ul style="list-style-type: none"> • CSDB (İÇ VERİ TABANI) • DIALOG • Group • FINBUS • VERİ TABANI • JICST

Kaynak: Avrupa Patent Ofisi⁶⁴

Patent dışı literatür konusundaki en gelişmelerden biri WIPO'nun Patent ile İlgili Literatür (JOPAL) süreli yayınıdır. JOPAL veritabanının elektronik formu WIPO'nun Fikri Haklar Dijital Kütüphanesinin (IPDL) bir parçasıdır ve bilimsel ve teknik süreli yayınlarda 1981'den günümüze dek

yayınlanan makalelerin bibliyografik ve özet bilgilerini ihtiva eder. JOPAL veritabanı tamamen araştırılabilir bilgi içermekte olup bilginin son güncellendiği tarihi de göstermektedir.⁶⁵

Patent dışı “bilinen teknik” belgeleri için yararlı kaynaklar ilgili teknik bilgiyi içeren herhangi bir şey olabilir.⁶⁶

- Ticaret örgütlerinin veritabanları (örneğin www.srds.com);
- Lise ve Üniversite veritabanları;
- Hükümet Veritabanları;
- Yayın ve süreli yayın veritabanları (örneğin www.gale.com);
- Haber arşivleri;
- Ticaret fuarları, atölye çalışmaları ve seminer makaleleri ve sunumları (örneğin www.LexisNexus.com);
- Kütüphane veritabanları (örneğin The British Library: www.bl.uk); ve
- Yayınlanmış kitap arama motorları (örneğin <http://www.electricleibrary.com>)

Ek olarak, aşağıdaki veritabanları patent dışı literatür için iyi tanınan veritabanlarından kimini sunar:

- First Search <http://www.oclc.org/oclc/menu/fs.htm>;⁶⁷
- Yazılım Patentleri Enstitüsü Patent Institute (SPI) <http://www.spi.org>;⁶⁸
- IEEE/IEE Elektronik Kütüphanesi (IEL Online) <http://www.ieee.com>;⁶⁹

⁶⁴ EPO, JPO ve USPTO (Kasım 2001) Üçlü Proje B3a Araştırma Sonuçlarının Takası, Ek 5.

⁶⁵ Bkz. WIPO, JOPAL @: <<http://www.wipo.int/scit/en/jopal/jopal.htm>>

⁶⁶ A. Gibbs, (Mart 2000) Patent Dışı “Bilinen Teknik” Araştırma Projeleri (Kısm 2) @: <http://www.cafazine.com/index_article.asp?deptId=2&id=65>

⁶⁷ Bu, kullanıcılara referans veritabanlarına erişim imkanı sunan online bir hizmettir.

⁶⁸ SPI bilgisayar kılavuzları, eski kitaplar, eski süreli yayın makaleleri, konferans tutanakları, bilgisayar mühendisliği tezleri ve diğer benzeri malzemeler de dahil olmak üzere yazılım teknolojileri “bilinen teknik” uygulamaları hakkında bilgi sunmaktadır.

⁶⁹ IEEE/IEE Elektronik Kütüphanesi (IEL) Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Enstitüsü (IEEE) ve Elektrik Mühendisleri Enstitüsü (IEE) veritabanlarından elektrik mühendisliği ve bilim literatürüne erişim sağlamaktadır.

- INSPEC <http://www.inspec.org>.⁷⁰

Dialog, Lexis/Nexis, Questel/Orbit ve STN'in dahil olduğu kimi veritabanları bir dizi diğer alt veritabanlarına da erişim sağlamakta olup tek bir araştırma ile söz konusu alt veritabanlarına ait sonuçları da görüntülemektedir.

Patent dışı literatür kayde değer bir oranda Internet üzerinde bulunmaktadır. Bir arama motoru kullanıcıya robot adı verilen bir bilgisayar programı tarafından toplanan bilgiye erişme imkanı verir. Aşağıda çeşitli arama motorları örneklendirilmiştir.⁷¹

- Mega-arama motorları (Alta Vista, Google);
- Meta-arama motorları⁷² (Dogpile); and
- Yalnızca makina tarafından yapılmayan araştırma dizinleri (About.com).

5. Yenilik Araştırması için Stratejiler

5.1. Genel Stratejiler

Sayılamayacak sayıda “bilinen teknik” belgesi bulunduğu dikkate alındığında, bir yenilik araştırması planı yapmadan önce araştırmanın kapsamı belirlenmelidir. Yenilik araştırmasının kapsamı zamana, bütçeye ve buluşun konusuna bağlıdır. Yenilik araştırmasının kapsamının belirlenmesi buluşu en iyi tanıyan kimse olan buluş sahibine danışarak yapılmalıdır.

Her ne kadar yenilik araştırmasının prosedürü uzmandan uzmana değişken olabilse de, yenilik araştırması prosedürü tipik olarak aşağıdaki adımlardan oluşur:

- Buluşun sınıflarının alt-sınıflarının belirlenmesi;
- Aşağıdakiler dikkate alınarak bir başlangıç stratejisi geliştirilmesi:
 - Patent başvurusunun yapıldığı tarih (A.B.D. için buluşun yapıldığı tarih)
 - İlgili konunun kategorisi (ürün, yöntem, makine ...);

⁷⁰ Bu, fizik, elektronik ve bilgisayar alanındaki literatürü kapsayan bibliyografik bir veritabanıdır. INSPEC üç tür bilimsel özet ihtiva eder: Fizik Özetleri; Elektrik ve Elektronik Özetleri; ve Bilgisayar ve Kontrol Özetleri. İçerdiği bilgi 1966'dan günümüze kadar olan süreyi kapsamaktadır.

⁷¹ Bkz. Not 66.

⁷² Bir meta-arama motoru kullanıcıya birden fazla arama motorunu aynı anda kullanma imkanı sunar.

- Buluşun işlev, yapı veya kullanımına bağlı bulunan anahtar kelimeler;
- Lojik araştırma kriterleri: araştırmanın temel elemanlar (AND) ve seçime bağlı elemanları (OR) ile dahil edilmeyecek elemanlar (NOT);
- Buluşun ait olduğu sınıfta patent araştırması yapmak;
- Araştırma stratejisinin uzmanın kendi “bilinen teknik” bilgisi içerisinde uygulanması;
- Daha önceki adımlar tekrarlanarak araştırma stratejisinin daha da arındırılması;
- Elektronik veritabanlarının aranması; ve
- Makale koleksiyonlarının aranması (patent dışı veritabanları).⁷³

Buluş sahibi aşağıdakilerin netleştirilmesi konusunda mümkün olduğunca açık bilgiler sağlamalıdır:

- Araştırma için bütçe – hangi “bilinen teknik” kaynaklarına başvurulmalı;
- Araştırma için zaman sınırı – araştırma kaynaklarından hangileri belirlenen süre dahilinde en iyi sonucu verir;
- İlgili konuda buluşun yapıldığı tarih (A.B.D), bir patent başvurusunun yapıldığı tarih (Avrupa ve Japonya’da), veya Paris Anlaşmasına göre rüçhan tarihi;
- Buluşun ait olduğu teknoloji – sınıf(lar)/alt-sınıf(lar), anahtar kelime ve cümleler;
- Buluş sahibi tarafından kullanılan kaynaklar, örneğin, süreli yayınlar, kataloglar vs.- araştırılacak “bilinen teknik” belgeleri;
- Buluş sahibinin diğer buluşları- önceki patentler.⁷⁴

Patent literatürü ilgili konuda özel bir teknolojiye ait benzer işlevler, kullanım veya yapısına bağlı olarak dizinlenir veya sınıflandırılır. Bu sınıflandırma yenilik araştırmasını daha kolay kılar. İlgili

⁷³ N. O. Welch, (1998) *Yazılım Patentleri Yenilik Araştırmasına Giriş*, @:
<http://www.ipmall.info/hosted_resources/bp98/welch.htm>

⁷⁴ Ibid.

teknik alanın, sınıf ve alt-sınıfların belirlenmesi yenilik araştırmasının doğruluğunu ve verimliliğini arttırmak ve ilgili belgelere ulaşabilmek için ilk düşünülecek husus olmalıdır. Bunun nedeni bir patentin sınıfının buluşun teknolojinin çeşitli alanlarından birinde sınıflandırılma kriteri olmasıdır. Önemli anahtar kelime ve cümleleri yazmak ilgili konuya ait teknolojinin ana hatlarının ne olduğunu belirlemek için iyi bir başlangıç olabilir.

Böylece yenilik araştırması gerçekleştiren kimsenin patent sınıflandırma sistemi hakkında bilgi sahibi olması ve doğru sınıf/alt-sınıfları belirleyebilmesi çok önemlidir. Her patent ofisinin, WIPO tarafından geliştirilen uluslararası patent sınıflandırması (IPC) ⁷⁵ sistemi yanında, kendi sınıflandırma sistemi vardır: EPO'nun Avrupa patent sınıflandırması (ECLA) ⁷⁶; JPO'nun FI/F-Term ⁷⁷ sınıflandırması; ve USPTO'nun A:B:D: Sınıflandırma Sistemi ⁷⁸. Bu sınıflandırma sistemlerinden yararlanarak buluşun ait olduğu farklı sınıf ve alt-sınıflar belirlenebilir.

Bunula birlikte, bir sınıf/alt-sınıfın belirlenmesinin güç olduğu durumlarda, bir anahtar kelime araştırması yardımıyla ilgili konuda benzer kavram yapılarına ait patentlerin bulunmaya çalışılması doğru olur. Anahtar kelime araştırmasıyla bulunan bir patent bir buluşa ait doğru sınıf/alt-sınıf(lar)ın bulunması için iyi bir başlangıç noktası olabilir.⁷⁹

İş yapma yöntemlerine ait patentlerin çoğu USPTO'da normal koşullarda Sınıf 705 ⁸⁰ içerisinde sınıflandırılmıştır; bunun nedeni bu buluşlarda koruma talep edilen ürün ve yöntemlerin mali veri ve iş verisi işlemeye yönelik olmasıdır. USPTO'da Sınıf 705 finansal, iş tecrübelerine ait, yönetsel veya fiyat/maliyet belirlemeye ait buluşlara ilişkindir. Tablo 2 A.B.D. Sınıf 705'in seçilmiş bazı alt-sınıflarını göstermektedir.

⁷⁵ IPC bölümler, sınıflar, alt-sınıflar, gruplar ve alt-gruplar ihtiva eden hiyerarşik bir patent sınıflandırma sistemidir. Dünya Fikri Haklar Örgütü (WIPO) tarafından düzenlenir ve yayınlanır. 1 Ocak 2000'den beri yürürlükte olan IPC'nin 7. versiyonu, 8 bölüm, 120 sınıf, 628 alt-sınıf ve yaklaşık 69,000 grup içerir.

⁷⁶ EPO IPC sınıflandırma sistemini alt-gruplar ekleyerek daha da artırmıştır. ECLA yaklaşık 129,200 alt-grup yani IPC'den yaklaşık 60,000 daha fazla alt-grup içerir.

⁷⁷ FI (Dosya Dizini) IPC'nin bir uzantısıdır ve IPC sınıf ve alt-sınıflarını ihtiva eder.. JPO tarafından geliştirilen F-term araştırma sistemi ('F-term' , "dosya oluşturma terimi" nin kısaltılmış halidir) 2500 F-term konusu içerir. Bunlardan 1800'ü her konuyu farklı teknik bakış açılarına göre düzenlenmiş ek tablolar ihtiva eder.

⁷⁸ A.B.D. Sınıflandırma Sistemi (USPC) tüm A.B.D. patentlerini ilgili konuya göre araştırılabilir derlemeler halinde böler. USPC'de ilk gruplamaya "sınıf" adı verilir. Patent sınıfları (1) özel bir endüstriyle ilgili teknolojiye, veya (2) benzer işlev, kullanım veya yapısı olan teknolojilere aittir. Tasarım sınıfları görsel süslemeler üzerine kuruludur. Bitkiler için tek bir "Bitki" sınıfı tanımlanmıştır. Sınıflar görece daha küçük olarak düzenlenmiş alt-sınıf adı verilen alt derlemelere bölünmüştür. Bir alt*sınıf USPC'de araştırılabilir en küçük belge derlemesidir. Bkz. USPTO (Aralık 2002) *Sınıflandırma Sistemine Bakış*, @: <http://www.uspto.gov/web/offices/opc/documents/overview_dec02.pdf>

⁷⁹ Oklahoma Devlet Üniversitesi (2003) *Web'de Yenilik Ön Araştırması*, Patent & Marka Kütüphanesi @: <<http://www.library.okstate.edu/patents/websrch.htm>>

⁸⁰ Bu sınıf bir üründe veya ona ait bir yöntemde verinin belirgin değişim gösterdiği veri işleme işlemleri için veya verinin özel olarak bir işletmenin pratik ihtiyaçlarında, yönetiminde veya finansal verinin işlenmesinde kullanıldığı hesaplama işlemleri için tanımlı ana sınıftır. Bu sınıf aynı zamanda ürün ve hizmetler için bir ücretin belirlendiği data işleme veya hesaplama işlemlerinin kullanıldığı ürün ve yöntemleri de tanımlar. Bu sınıf ayrıca yukarıda tanımlı özelliklerin şifreleme ürün ve yöntemleri ile eşzamanlı kullanımını da kapsar. USPTO, Sınıf Tanımı, @: <<http://www.uspto.gov/go/classification/uspc705/defs705.htm>>

[Tablo 2] A.B.D. Sınıf 705'in seçilmiş bazı alt-sınıflar

Alt-Sınıflar	Başlık
1	Otomatik, elektrik tüketen, mali veya iş teamülleri veya yönetim düzenlemesi
50	Şifreleme kullanılarak iş verisi işleme
400	Fiyat/Maliyet analizi için
500	Çeşitli (örneğin genel veya elektrik enerjisi kullanılmayan hesaplamalar)

Bunula birlikte, iş yapma yöntemlerine ait bir buluş içerdiği teknolojiye göre sınıflandırıldığı ve incelendiği hatırd tutulmalıdır. Yani bir iş yapma yönteminin sınıflandırılabilceği dbaşka sınıflar da vardır. Aşağıda iş yapma yöntemlerinin sınıflandırılabilceği diğer sınıflar gösterilmiştir:

- Öğretmek – Sınıf 434 (Eğitsel ve Görsel Gösterime Yönelik);
- Oyun oynamak – Sınıf 273 (Eğlence aygıtları, Oyunlar); ve
- Mahsulleri arttırmak – Sınıf 47 (Bitkisel Çiftçilik).⁸¹

İş yapma yöntemlerine ait başvurular EPO'da normal koşullarda IPC G06F 17/60 altında ve JPO'da, 5B 049, 5B 055, 5L 099 F-term konuları altında sınıflandırılır. Tablo 3 iş yapma yöntemleri için ilgili IPC ve F-term sınıflarını sunar.

⁸¹ W. W. Coggins, İş Yapma Yöntemlerine ait Patentlerde "Bilinen Teknik" – Yazılı bir Yayın ve Elektronik Tabanlı bir Yayın ne zaman bir "Bilinen Teknik" Belgesi Sayılır? Sunum AIPLA Sonbahar 2002, @:
<<http://www.uspto.gov/web/menu/pbmethod/aiplafall02paper.htm>>

[Tablo 3] İş Yapma Yöntemleri için IPC/FI Sınıfları ve F-term Konuları

Sınıflar	F-Term Konuları	İçerik
G06F 17/60- 17/60,124	5B049	Özel uygulamalar için bilgisayarlar
G06F 17/60,126 - 17/60,126@Z	5L099	(F-term konu karşılığı yok)
G06F 17/60,128 - 17/60,176@Z	5B049	Özel uygulamalar için bilgisayarlar
G06F 17/60,200 - 17/60,250	5B055	Para yatırma ve ödeme hesaplamaları
G06F 17/60,300 - 17/60,342	5B049	Özel uygulamalar için bilgisayarlar
G06F 17/60,400 - 17/60,432@Z	5B055	Para yatırma ve ödeme hesaplamaları
G06F 17/60,500 - 19/00,140	5B049	Özel uygulamalar için bilgisayarlar

Buluş için tüm olası sınıf ve alt-sınıflar belirlendikten sonra, araştırmacı bu sınıflara ait tüm patent belgelerini elde etmeli ve hepsini tek tek incelemelidir. Böyle bir araştırma tüm büyük patent ofislerinde veya büyük kütüphanelerde yapılabilir; basılı, CD-ROM veya microfilmler halinde saklanan patent dokümanları birçok patent ofisinde kamuya ücretsiz olarak açıktır. Bu tür bir araştırma oldukça sağlıklı olsa da, elektronik tabanlı bir araştırmadan daha çok zaman alabilir.

Dahası, bu şekilde elle yapılan bir araştırmanın kalitesi araştırmacının yetenekleri ile doğrudan

ilişkilidir. Eğer araştırmacı yeterince tecrübeli değilse ve nerede araştırma yapması gerektiğini bilmiyorsa, araştırma istenen sonuca ulaşabilmek için oldukça uzun bir zaman gerektirecektir.

Elle yapılan araştırmalar bu nedenlerle genelde buluşa ilişkin anahtar kelimelerin kullanıldığı otomatik araştırmalarla desteklenir. Otomatik araştırma araçlarını kullanmak birçok durumda araştırmacının ilgili teknolojiye ait “bilinen teknik” belgesine elle yapılan bir araştırmaya göre daha hızlı ve kolay ulaşmasını sağlar. Anahtar kelimelerin ve lojik operatörlerin kullanıldığı araştırmalar aşağıdaki kategoriler tanımlanarak daha da geliştirilebilir:⁸²

- Araştırmayı sınırlandıracak kritik tarihler (eğer bir buluşa ait başvuru EPO’ya 1 Ekim 2004’te yapıldıysa, bu tarihten sonra gelen tüm “bilinen teknik” belgesi geçersizdir ve dolayısıyla araştırılması gereksizdir;
- Gerekli anahtar kelimeler - AND lojik operatörü;
- Seçime bağlı anahtar kelimeler - OR lojik operatörü;
- Hariç tutulan anahtar kelimeler –NOT lojik operatörü;⁸³
- Komşu anahtar kelimeler –ADJ(n)⁸⁴ veya NEAR operatörü.

Diğer yandan anahtar kelime araştırma motorları gerekli “bilinen teknik” dokümanına ulaşmakta her zaman gerektiği kadar etkili olamayabilir; çünkü bir buluşa ait kimi ortak kelimeler genelde gizlenmiş ya da patent tarifnamesinde farklı bir biçimde ifade edilmiştir. Örneğin, Priceline patenti⁸⁵ bir “ters açık arttırma” sistemine ilişkin olmasına karşın bu terim patentin hiçbir isteminde geçmez. Benzer şekilde, Amazon’un “tek tıklama” patenti⁸⁶ sadece “tek” ve “tıklama” kelimeleri girilerek bulunamaz.⁸⁷

Kavram temelli bir araştırma bu tür güçlüklerin en aza indirilmesine yardım edecek ve anahtar kelime ve lojik operatör araştırmasının doğruluk oranını arttıracaktır. Birden fazla kavramtemelli anahtar kelimenin birlikte aranması ilgili dokümanlara ulaşma şansını arttıracaktır. Kavram terimleri bir buluşun arka planı, hedefleri ve kullanım alanı, çözüm getirdiği teknik problem, temel avantajları,

⁸² Bkz. Not 73. Ayrıca bkz. Kanada Fikri Haklar Bürosu (CIPO) (Haziran 1998) *Eletronik Çağda Patent Literatürünü Araştırmak*,41.

⁸³ Örneğin, A NOT B’de, A bulunmak zorunda iken B araştırma sonucunda karşılaşılabilecek hiçbir belgede yer almamalıdır.

⁸⁴ Örneğin, A ADJ(n) B’de, B A’nın önce veya sonra belirli bir sayıda (n) kelime komşuluğunda bulunmalıdır..

⁸⁵ US 5,794,207.

⁸⁶ US 5,960,411.

⁸⁷ Amazon’un bu patentine ‘bir’ ve ‘tıklama’ kelimeleri girilerek ulaşılabilir.

sonuçları gibi birçok farklı yönü temel alınarak oluşturulabilir.⁸⁸

Dahası, araştırmanın kapsamı buluştaki temel özelliklere ait kelimelerin eş anlamlıları kullanılarak geliştirilebilir. Buluşun herbir ögesine ait kelimelerin eş anlamlıları OR operatörleri ile ve herbir ögenin kendisine ait kelimeler AND operatörü ile araştırılabilir. Örneğin, bir buluş bir sunucudan ve Internet'te bulunan bir müşteri makineden oluşuyorsa, olası araştırma biçimlerinden biri de aşağıdaki gibidir:

(sunucu OR ana bilgisayar) AND (müşteri OR kullanıcı) AND (Internet OR web) AND (bilgisayar OR sistem)

Böylelikle, ilgili konuyu araştırma sonucunu çok genişletmeden anlatan benzer kavramlara ilişkin mümkün olduğunca fazla terim üretmek ve listelemek zorunludur.

Kavram temelli bir araştırmada, bir kelimedenden türetilmiş aynı anlama sahip birden fazla kelimeyi ihtiva edecek biçimde özel sembollerin kullanıldığı bir araştırma kriteri girmek mecburidir. Transform*⁸⁹ kelimesinin araştırılması transformatör ve transforme etmek benzeri transform ile başlayan diğer terimlerin yakalanmasını sağlayacaktır. *okuyucu şeklinde girilen bir araştırma kriteri sonu "okuyucu" olan her terimin yakalanmasını sağlayacaktır.

Diğer yandan, anahtar kelimeler kullanılırken kaçınılması gereken kimi tuzaklar vardır. Lojik bir arama kriteri için çok fazla eşanlamı kelime, özel sembol ya da wildcards or yazım çeşitliliği kullanılırsa, araştırma sonucu harcanan çabayı ve süreyi uzatacak biçimde çok fazla ilgisiz belge içerebilir.⁹⁰ Öte yandan, araştırmacı çok temel bir arama kriteri ile çıkan sonuç sayısını büyük oranda azaltma yoluna giderse, ilgili sonuçlardan birçoğuna ulaşamamış olunacaktır. Sonuç olarak, sonuçların ne denli yakın olduğunu tartmak ve buna göre arama kriterini sonuçları genişletecek ya da daraltacak şekilde değiştirmek çok önemlidir.

Dahası, bir cihazın yapısının ilgili konunun ana hatlarıyla doğrudan ilişkili olduğu teknik alanlarda veya akış şemaları ve blok diyagramlar da dahil olmak üzere resimlerin buluşun daha iyi anlaşılması için faydalı olduğu durumlarda ilk önce manüel bir araştırma yapmak daha faydalı olabilir. Bunun nedeni kimi veritabanlarının görsel veri yansıtmakta verimli olmayan ve sadece metin tabanlı araştırmaya imkan veren bir yapıda olmalarıdır.⁹¹ Birçok yazılım patentinin bilgisayar programlarının işlevleri ve kullanılan yöntemler üzerine olduğu göz önüne alınırsa, yazılımla ilişkili blok diyagram ya da akış şemalarının araştırılmasının merin araştırmasına göre daha yararlı olacağı söylenebilir.

⁸⁸ A.B.D. Ticaret Departmanı (5 Haziran 2001) Federal Sicil/ Vol. 66, No. 108/ Bildirimler 30169.

⁸⁹ DIALOG benzeri kimi veritabanları özel sembol karşılığı olarak '?' kullanmaktadır.

⁹⁰ Bkz. Not 82, Kanada Fikri Haklar Bürosu (CIPO) 37.

⁹¹ Diğer yandan, görsel olarak arama imkanı sunan kimi yazılım da mevcuttur. Örneğin, OHIM (Office for Harmonisation in

Kısacası, bir araştırma yalnızca metin tabanlı bir arama motoru ile gerçekleştiriliyorsa araştırma sonucu kısıtlı fayda sağlayacak ve çok güvenilir olmayacaktır.

Elektronik tabanlı ve elle araştırma yöntemleri birlikte yürütülmediği takdirde, bazı ilgili belgelerin kaçırılması olasılığı doğabilmektedir. İlk araştırmanın başarılı olmaması halinde, buluşu öğelerine bölerek araştırmayı derinleştirmek veya araştırma kriterlerinde yazım çeşitliliğine gitmek yararlı olacaktır. Bir anahtar kelime kriteri sınıf kriterleri ile birleştirilerek daha odaklanmış bir araştırma neticesi elde etmek mümkündür.

5.2. Patent dışı Veritabanlarını aramak için Stratejiler

Eğer bir patent literatürü yenilik araştırmasında ilgili belge bulunamadıysa,⁹² araştırmacı yazılı yayınlar ya da Internet'teki online yayınlar benzeri patent dışı veritabanları ihtiva eden diğer kaynakları araştırmayı gözden geçirmelidir. Özellikle görece yeni gelişen teknik alanlarda, ilgili "bilinen teknik" belgeleri patent veritabanlarından ziyade bu veritabanlarında bulunacaktır. Patent başvuruları içinde patent dışı kaynaklara atıf oranı arttıkça,⁹³ patent dışı literatür daha sağlıklı bir "bilinen teknik" kaynağına dönüşmektedir. Patent veritabanlarının aksine, patent dışı veritabanları araştırma yetenekleri ve seçenekleri bakımından standartlaşmamıştır. Ek olarak, patent dışı kaynaklar ilgili patentlere atıf, teknoloji sınıfları, buluş ve başvuru sahipleri benzeri tutarlı araştırma formatları sunmamaktadırlar.⁹⁴ Böylelikle, patent dışı literatür araştırılırken farklı yaklaşımlar uygulamak mecburidir.

Web'de patent dışı literatürü araştırmanın genel stratejilerine göz atmak oldukça yararlıdır. Araştırmanın verimliliğini ve tutarlılığını arttırmaya yönelik kimi ipuçları web sayfalarına uygulanabilir.⁹⁵

- Araştırmayı sınırlandırmak için girebildiğiniz kadar çok net tanımlanmış arama kriteri girmelisiniz (mümkünse). İlgisiz sonuçların önüne geçmek için, var/yok terimi operatörünü (+/-) kullanmak yardımcı olacaktır: örneğin, +radyo* -radyoloji;
- Tekil terimler kullanınız. Birçok arama motoru tekil bir terim için çoğul terimleri de kendiliğinden bulacaktır, örneğin aygıtlar için yalnızca aygıt. Bir konuyu genelleştirmek üzere özel semboller kullanılabilir;

the Internal Market) üç boyutlu marka başvurularını araştırmak üzere bir yazılım geliştirmiştir.

⁹² Bu genelde yazılımlarla ilişkili buluşlarda yaşanan durumdur.

⁹³ 1999'da, elektrik ve fizik alanındaki patent başvurularında patent dışı literatür atıfları %12.73 olmuştur. Bkz. G. Gerard (19 Mayıs 2000) *Bilimsel Bilginin Patent Ofisleri tarafından Kullanımı*, Avrupa Patent Ofisi.

⁹⁴ A. Gibbs (Mart 2000) Patent Dışı "Bilinen Teknik" Araştırma Projeleri, @:

<http://www.cafazine.com/index_article.asp?deptId=2&id=64>

⁹⁵ T. A. Gray, *Web'de nasıl araştırma yapılır? Araştırma :Araçlarına yönelik bir Kılavuz*, @:

<<http://daphne.palomar.edu/TGSEARCH/>>

- Genel ve çok temel arama kriterlerini çok net arama terimleri ile bir arada kullanın. Örneğin “yöntem” “görüntü işleme yöntemi” benzeri bir arama cümlersi içerisinde çok genel bir terim olmasına karşın yardımcı olacaktır;
- Arama motorlarında araştırmanın sonucunu iyileştirmek için lojik operatörleri ve özellikle komşuluk operatörlerini kullanın. Kelimelerin sırası önemli olduğunda sıralama operatörünü de kullanmak faydalı olacaktır.

Yukarıda sıralanan stratejilerden bazıları patent veritabanlarını araştırmak için de kullanılabilir.

Birçok yazılım şirketi ana sayfalarında ürünlerine ait en güncel bilgileri bulundurmaktadır. Bu bakımdan ilgili şirketin sayfasını ziyaret etmek “bilinen teknik” hakkında bilgi sağlayabilir.⁹⁶ Eğer ürün temelli referanslara ihtiyaç varsa, online alışveriş mesajları referans olabilir. Çok dilli arama imkanı sunan arama motorları ile araştırma sonuçlarının kapsamının yerelin ötesine geçmesi bakımından yararlıdır.

Veritabanlarını kullanma stratejileri her veritabanının temel özelliklerine göre değiştirilmelidir. Araştırılabilir veritabanlarının çeşitliliği dikkate alındığında, her veritabanının genel ve özel amaçlara yönelik özelliklerinin tespit edilmesi ve hangi veritabanına ilk başvurulması gerektiğinin belirlenmesi son derece önemlidir. Bunun nedeni anahtar kelime ve lojik operatör aramalarının veritabanından veritabanına değişmesi ve aynı arama kriterlerinin dahi farklı veritabanlarında farklı sonuçlar verebilmesidir. Böylelikle, araştırmanın amacı ışığında her veritabanının güçlü ve zayıf taraflarının belirlenmesi gerekir. Ek olarak, özellikle belirli bir teknolojiye ve alt-sınıfa ait bir konu araştırılıyorsa konuya özel veritabanları genel amaçlı veritabanları ile eşzamanlı olarak kullanılmalıdır.

5.3. Araştırma Sonucunun Analizi

Nihai araştırma raporu ilgili buluşa ait en yakın “bilinen teknik” belgesini ve mevcut buluşun yenilik ve buluş basamağı vasıflarını test edecek tüm diğer belgeleri yansıtmalıdır. Yenilik araştırması tamamlandığında, mevcut buluşa ilişkin önceki patentlere ait az sayıda referans bulunabilir. Bu noktada mevcut buluşun patentlenebilirliğini test etmenin en güvenilir yolu bir patent vekiline danışmaktır. Buluş sahibi, araştırma sonuçlarına bağlı olarak mevcut buluşu en iyi tanımlayacak ve buluşun en yakın “bilinen teknik” belgesi karşısında avantajlarıyla birlikte daha etkin ve daha iyi anlatılabilmesi için oluşturulacak tarifnamenin hazırlanmasında patent vekili ile işbirliği yapmalıdır.

6. Sonuç

Patent karşıtı ve patent yanlısı birçok çevreden farklı sesler yazılım patentlerinin gelişmeye ve toplum yararına hizmet edip etmediği konusunda bölünmüş durumdadırlar. İlgili “bilinen teknik” belgelerinin noksanlığı dayanaksız yazılım patentleri nedeniyle yazılım patentleri konusunda önemli bir olumsuz etken olmuştur. Yenilik araştırmaları dayanaksız yazılım patentlerinin istismara yol açacak biçimde yürütülmesinin önüne geçmek ve yazılım patentlerinin kalitesini arttırmak amacıyla, teknolojiadaki değişim ile paralel yapılmalıdır. Bu konuda veritabanlarını düzenli olarak güncellemek ve patent ofisleri arasında işler bir işbirliği tesis etmek çok önemlidir. Bu bakımdan, EPO, USPTO ve JPO arasında yenilik araştırması konusundaki üçlü işbirliği patent ofislerinin erişebildiği “bilinen teknik” derlemelerinin genişlemesine yardımcı olacaktır. Patent dışı bilgi bakış açısıyla, WIPO’nun JOPAL projesi bilimsel ve teknik yayınların güncel bibliyografik veri içeren, tam araştırılabilir bir veritabanında etkin patent dışı arama sağlayacak biçimde yapılabilmesi için iyi bir örnek teşkil etmektedir.

Son olarak en önemlisi, mevcut tartışmalara en iyi çözümlerden “bilinen teknik” sunma zorunluluğunun bulunmadığı ülkelerde patent başvurusu ile birlikte böyle bir zorunluluğun getirilmesi olabilir.⁹⁷ Bunun nedeni patent tarifnamesinde atıf noksanlığının patentin incelenmesi sırasında düşük verimliliğe yol açmasıdır. Başvuru sahibi “bilinen teknik” beyan etme yükümlülüğüne göre, bildiği her türlü “bilinen teknik” belgesini patent başvurusu ile eşzamanlı olarak teslim etme yükümlülüğündedir. Yazılım alanında “bilinen teknik” belgelerinin büyük çoğunluğunun patent dışı literatürde bulunduğuna dikkat edilirse, söz konusu düzenleme patent inceleme sürecinin verimliliğini arttıracak ve başvurusu yapılan buluşa ilişkin güncel bilgi sağlayacaktır.⁹⁸

⁹⁶ Bkz. Not 73.

⁹⁷ A.B.D. ve Japonya dışında birçok ülke/bölgede “bilinen teknik” belgelerinin açıklanması için bir zorunluluk yoktur.

⁹⁸ Bu yazının orijinal metni <<http://www.law.ed.ac.uk/ahrb/script-ed/vol2-1/park.asp>> adresinde bulunabilir (Ç.N.).